

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy u dzieci z oddziałów przedszkolnych i uczniów Szkoły Podstawowej Zespołu Szkół w Stalach

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży, a także zalecenia Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

Cel procedury

Procedura ma zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci w przedszkolu i szkole podstawowej oraz chronić przed rozprzestrzenieniem się wszawicy w placówce.

Zakres procedury

Procedura dotyczy postępowania w przypadku zauważenia objawów wszawicy u jednego dziecka/ucznia lub grupy dzieci/uczniów przez nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego, bądź zgłoszenia występowania tych objawów przez rodziców dziecka/ucznia uczęszczającego do Zespołu Szkół w Stalach.

Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności

Rodzice (opiekunowie prawni): muszą mieć świadomość konieczności monitorowania na bieżąco czystości skóry głowy i włosów własnego dziecka, a w przypadku wystąpienia wszawicy zobowiązani są do poinformowania dyrekcji lub wychowawcy.

Nauczyciele: podejmują działania profilaktyczne i edukacyjne wobec dzieci/uczniów i rodziców na spotkaniach grupowych. Zobowiązani są do natychmiastowego zgłaszania dyrektorowi sygnałów dotyczących pojawienia się wszawicy w placówce.

Pracownicy obsługi: zobowiązani są do codziennego utrzymania czystości pomieszczeń, w których przebywają dzieci/uczniowie. Współpracują z nauczycielami w ramach podejmowanych działań profilaktycznych dla rodziców i dzieci/uczniów. Winni zgłosić swoje podejrzenia, co do wystąpienia wszawicy w danej grupie nauczycielowi bądź dyrektorowi.

Dyrektor: jest zobowiązany do zapewnienia dzieciom/uczniom higienicznych warunków pobytu w ZS w Stalach, a pracownikom higienicznych warunków pracy.

Sposób prezentacji procedury.

1. Zapoznanie wszystkich pracowników z treścią procedury.
2. Umieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej ZS w Stalach.
3. Umieszczenie treści dokumentu na tablicy informacyjnej.
4. Zapoznanie rodziców/opiekunów prawnych z treścią procedury na zebraniach z rodzicami oraz odwoływanie się do niej w przypadku stwierdzenia występowania wszawicy w konkretnej grupie/klasie.

Tryb dokonywania zmian w procedurze

1. Wszelkich zmian w opracowanej procedurze może dokonać dyrektor z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Pedagogicznej. Wnioskodawcą zmian może być również Rada Rodziców.
2. Proponowane zmiany nie mogą być sprzeczne z prawem.
3. Zasady wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

Postępowanie w przypadku stwierdzenia wszawicy.

Rodzice wyrażają pisemną zgodę na przegląd czystości skóry głowy przez osobę wyznaczoną przez Dyrektora szkoły.

1. Dyrektor zarządza dokonanie przez osobę upoważnioną kontroli czystości skóry głowy wszystkich dzieci w grupie/klasie z zachowaniem zasady intymności (kontrola indywidualna w wydzielonym pomieszczeniu).
3. Dyrektor lub wychowawca zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych dzieci, u których stwierdzono wszawicę, o konieczności niezwłocznego odebrania dziecka/ucznia ze szkoły oraz podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych w obrębie skóry głowy i włosów dziecka poprzez zastosowanie dostępnych w aptekach preparatów.
4. W razie potrzeby Dyrektor lub wychowawca instruuje rodziców o sposobie działań, informuje też o konieczności poddania się kuracji wszystkich domowników. Zaleca, aby działania higieniczne przeciw wszawicy były podjęte przez rodziców/opiekunów prawnych niezwłocznie i monitorowane codziennie, a po 7-10 dniach kuracja została powtórzona. Zaleca się również, aby wyprać pościel, ręczniki, czapki, szaliki, pluszaki w temperaturze m. in. 55 °C, w dodatku należy odkurzyć dokładnie mieszkanie, wyparzyć grzebienie, spinki, itp.
5. Decyzja o pozostaniu dziecka/ucznia w domu do czasu usunięcia wszy znajduje się w gestii jego rodziców lub opiekunów prawnych. Dyrektor lub wychowawca może zaproponować rodzicom/opiekunom prawnym rozważenie możliwości pozostawienia dziecka w domu na czas ponownego wykonania kuracji, a więc przez okres wspomnianych wcześniej 7 - 10 dni.
6. Wychowawca grupy/klasy informuje poprzez komunikator internetowy danej grupy/klasy lub na tablicy informacyjnej, wszystkich rodziców o stwierdzeniu

wszawicy danej grupie/klasie, z zaleceniem codziennej kontroli czystości skóry głowy i włosów dzieci/uczniów oraz czystości głów pozostałych domowników.

7. Osoba upoważniona przez Dyrektora po powrocie z kuracji kontroluje stan czystości skóry głowy i włosów dzieci po przeprowadzonych zabiegach higienicznych przez rodziców/opiekunów prawnych.
8. **W sytuacji stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań, wychowawca zawiadamia o tym Dyrektora w celu podjęcia bardziej radykalnych kroków - zawiadomienie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o konieczności nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców/opiekunów prawnych dziecka oraz udzielenie potrzebnego wsparcia.**
9. W przypadku, gdy rodzice/opiekunowie zgłoszą trudności w przeprowadzeniu kuracji (np. z powodu braku środków na zakup preparatu) Dyrektor we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, udziela rodzicom/opiekunom niezbędnej pomocy.
10. W przypadku stwierdzenia występowania wszy rodzice/opiekunowie prawni powinni również uczciwie poinformować o tym fakcie wychowawcę dziecka/ucznia oraz rodziców wszystkich dzieci/uczniów, z którymi był kontakt – pomoże to w likwidacji ogniska wszawicy i w efekcie zapobiegnie nawracającemu wzajemnemu zakażaniu się.
11. Najważniejsza jest profilaktyka - częste mycie i kontrolowanie skóry głowy i włosów dziecka przez rodziców/opiekunów prawnych pozwala szybko zauważyć zakażenie. Ważna jest również natychmiastowa likwidacja gnid i wszy.

Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży

Wszawica zaliczana jest do grupy inwazji pasożytami zewnętrznymi i nie znajduje się w wykazie chorób zakaźnych stanowiącym załącznik do obowiązującej ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. nr 234, poz. 1570 z późn. zm.). Wynika to z faktu, że na terenie Polski od lat nie występują już niebezpieczne choroby zakaźne przenoszone przez wszy (np.: dur wysypkowy). Tym samym, przypadki wszawicy nie są objęte zakresem działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i brak jest podstaw do wydania decyzji administracyjnej nakazującej dziecku z wszawicą wstrzymanie się od uczęszczania do placówki oświatowej lub w trybie określonym ustawą. Decyzja o pozostaniu dziecka w domu do czasu usunięcia wszy nie wymaga interwencji organów władzy publicznej w trybie przewidzianym przepisami rangi ustawowej, lecz znajduje się całkowicie w gestii jego rodziców lub opiekunów. **Zaleca się, aby działania higieniczne przeciw wszawicy były podjęte przez rodziców lub opiekunów niezwłocznie, a czas nieobecności dziecka w placówce był możliwie najkrótszy.** Wszawica pozostaje istotnym problemem higienicznym i może w pewnych przypadkach być sygnałem zaniedbań opiekuńczych rodziców lub opiekunów w stosunku do dziecka, co nie może być lekceważone. Ponieważ ciężar zwalczania wszawicy został przesunięty z działań o charakterze przeciwepidemicznym realizowanych przez

inspekcję sanitarną, obecnie, działania w tym zakresie w sytuacjach stwierdzonych zaniedbań opiekuńczych wobec dziecka pozostają w kompetencji placówek, w których przebywają dzieci i ośrodków pomocy społecznej. Istniejące w tym zakresie regulacje prawne są wystarczające dla skutecznej walki z wszawicą.

Działania profilaktyczne w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych muszą być realizowane systematycznie i w sposób skoordynowany. Niezbędna do tego jest współpraca pomiędzy rodzicami, dyrekcją placówki, nauczycielami i wychowawcami/opiekunami. Obejmują one systematyczną akcję oświatową (pogadanki, materiały informacyjne w formie ulotek) skierowaną do dzieci i młodzieży oraz rodziców. Zapewnienie warunków organizacyjnych do bezpiecznego i higienicznego pobytu dzieci w placówkach oświatowych i opiekuńczych jest obowiązkiem dyrektora placówki zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Istnieje możliwość, że niektórzy rodzice wyrażą sprzeciw wobec informacji o kontroli higienicznej swojego dziecka, bądź nie podejmą niezbędnych działań higienicznych. W takim przypadku, należy zawiadomić dyrektora placówki, o obawach co do właściwego wykonywania obowiązków rodzicielskich wobec dziecka. W sytuacji, kiedy rodzice lub opiekunowie nie mogą lub nie są w stanie sprostać zadaniu sprawowania opieki nad dzieckiem w sposób, który chroni jego dobro - niezbędne jest udzielenie tej rodzinie pomocy opiekuńczo-wychowawczej w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.).

WSZAWICA

Etiopatogeneza

Wszawica to przede wszystkim wszy pasożytujące na ciele człowieka i zmiany skórne przez nie wywoływane. Wszy pasożytujące na skórze człowieka powodują ukąszenia i następujące zwykle po nich niewielkie grudki obrzękowe. W miejscach ukąszenia człowiek odczuwa znaczny świąd. Wskutek drapania powstają liczne przeczasy, nadżerki pokryte strupami, często dochodzi też do wtórnego nadkażenia chorobowo zmienionej skóry.

Wszawica jest rozpowszechniona we wszystkich krajach świata. Wszawica głowowa to powszechny problem, który nie jest wyłącznie oznaką braku higieny. Każdy może nabawić się wszawicy, a szczególnie podatne są dzieci i młodzież, które przebywają w skupiskach (żłobek, przedszkole, szkoła).

Profilaktyka i zwalczanie wszawicy

Występowanie wszawicy wśród dzieci i młodzieży nasila się w okresie wakacyjnym, szczególnie wśród dzieci młodszych, które nie posiadają jeszcze umiejętności samodzielnego dbania o higienę osobistą. Przebywanie dzieci w skupiskach podczas wyjazdów, wspólna zabawa i wypoczynek sprzyjają rozprzestrzenianiu się wszawicy.

W sytuacji zauważenia gnid lub wszy we włosach należy zastosować dostępne w aptekach preparaty, które skutecznie likwidują pasożyty i ich jaja. W sytuacji wystąpienia wszawicy u dziecka, kuracji powinni się poddać wszyscy domownicy. Codzienne, częste czesanie gęstym grzebieniem lub szczotką, związywanie włosów w sytuacjach narażania się na bliski kontakt z innymi osobami (treningi sportowe, zajęcia edukacyjne lub rekreacja grupowa), częste mycie włosów, przestrzeganie zasad higieny (własne szczotki, grzebienie, spinki) utrudniają zagnieżdżenie się pasożytów. Częste mycie i kontrolowanie głowy dziecka z jednej strony jest właściwym nawykiem higienicznym, a z drugiej strony pozwala szybko zauważyć zakażenie. Szampony i inne produkty „przeciwko wszom” nie zabezpieczają przed zakażeniem i nie powinny być używane jako środek zapobiegawczy. Zgodnie z instrukcją zamieszczoną na opakowaniach tych produktów, zaleca się powtarzanie kuracji w odstępie kilku dni (mniej więcej 7 czy 10) w celu zabicia larw. Do kuracji trzeba użyć grzebienia o bardzo gęstych zębach. Usunięcie gnid jest trudne, stąd poleca się ich ściąganie lub obcięcie włosów. Grzebienie i szczotki należy myć w ciepłej wodzie z dodatkiem szamponu przeciwko wszom i moczyć w wodzie około godzinę.

W przypadku stwierdzenia wszy odzieżowej, ubrania prać w pralce w temperaturze 60°C (temperatura powyżej 53,5°C zabija wszy i ich jajka). Prześcieradła, poszewki na poduszki, ręczniki i odzież, należy wyprasować gorącym żelazkiem.

Podstawową zasadą profilaktyki wszawicy jest stała systematyczna kontrola czystości skóry i włosów dokonywana przez RODZICÓW lub OPIEKUNÓW i natychmiastowa likwidacja gnid i wszy w przypadku ich zauważenia. W takiej sytuacji rodzice powinni również uczciwie poinformować rodziców wszystkich dzieci, z którymi miało ono kontakt. Pomoże to w likwidacji ogniska wszawicy i w efekcie - zapobiegnie nawracającemu wzajemnemu zakażaniu się dzieci.